

PRÒLEG

Un any més, l'associació privada AMICS DEL MONTSENY edita un nou volum de les seves monografies. Ja superem la desena.

En aquests moments tinc l'honor de presidir aquesta entitat, sense altre mèrit que el compromís de dedicació i bona voluntat que vaig contreure quan, en dimitir el senyor MILLET I BEL, els companys de junta proposaren el meu nom per a succeir-lo. Com a tal, se m'ha encarregat la redacció d'aquest pròleg.

Vaig acceptar el càrrec convençut que tots plegats hem de col·laborar amb entitats com AMICS DEL MONTSENY. En la seva obra «La democràcia a Amèrica», ALEXIS DE TOCQUEVILLE, a meitat del segle passat, deia:

«Perquè els homes segueixin sent civilitzats o arribin a ser-ho, és necessari que entre ells es desenvolupi i perfeccioni l'art d'associar-se, en igual mesura en què creix la igualtat de les condicions de vida entre ells.»

En els nostres dies, les persones estem totes, conscientment o inconscient, subjectes a les pressions constants i creixents per part de l'Estat i per les lleis del mercat. Això fa més necessària que mai la contribució de tots a fórmules de solidaritat i cooperació autoorganitzada, que s'assoleixen des de sistemes comunitaris, com les cooperatives, les fundacions i les associacions sense afany de lucre. Aquestes entitats permeten a les persones guanyar àmbits de participació on manifestar, i a vegades trobar i consolidar, la seva personalitat, i superar les pressions dites.

Les nostres monografies reflecteixen, lògicament, les finalitats de la nostra associació, és a dir: la defensa i el respecte a la naturalesa i la difusió del coneixement de la nostra història, dels homes i de les dones del nostre país –del passat i de l'avui–, dels nostres costums, de les nostres institucions històriques i actuals. I tot això vist des del Montseny.

L'objectiu fonamental de la nostra associació és el respecte i la conservació dels boscos del Montseny, considerats com a notables, i en alguns punts com a admirables.

Cal que considerem el respecte ecològic com un deure indefugible envers les generacions futures. No tenim dret a deixar-los un món malmès pels nostres abusos i descuits.

Cal també que siguem conscients que tots els ecosistemes del nostre planeta –i, tal vegada, de l'univers– estan fortament interrelacionats, de manera que una actuació perjudicial en un d'ells n'afectarà molts d'altres.

AMICS DEL MONTSENY és conscient d'aquest doble deure de solidaritat, envers les generacions que ens succeiran i envers la resta d'espais que ens envolten. Des de la seva creació, la nostra entitat malda per aconseguir el respecte als nostres boscos, tal com han fet els nostres antecessors, els habitants i els propietaris del Montseny que ens han precedit, i que amb el seu esforç i el seu sentit de la responsabilitat ens han deixat aquest preciós llegat que és la massa forestal del Montseny. I estem ben convençuts que el nostre compromís únicament serà possible si és assumit pels habitants i els propietaris del Montseny d'avui, per la societat civil, per entitats sense afany de lucre, com les ADF i tantes d'altres, nascudes per la seva estimació a la nostra muntanya, a la seva història i als seus costums. Només la cura i atenció d'ells, i de les seves entitats locals més properes, poden garantir el compliment del manteniment del compromís de respecte als nostres boscos i de la seva vitalitat i habitació.

D'altra part, és ben cert que el compromís ecològic necessita de la col·laboració i el suport de l'Administració. La Generalitat de Catalunya ha dedicat un departament a la defensa i al respecte a la naturalesa. El Departament de Medi Ambient actua amb fermesa i rigor, però comptant sempre amb la iniciativa privada i amb la societat civil.

En parlar de la intervenció de les administracions públiques no podem deixar de recordar el llibre de MAURICE DUVERGER, *Els Tarongers del llac Balaton*, on aquest autor –catedràtic francès de dret polític– estudia el que queda de viu de la ciència social de Marx. En el seu primer full, abans de la introducció, explica el fet que dona nom a la seva obra:

«En temps de l'estalinià Rakoski, els dirigents hongaresos decidiren cultivar tarongers a les vores del llac Balaton. Tot i que les seves aigües atenuen la cruïlla del clima continental i donen un aspecte una mica meridional a les seves ribes resguardades dels vents del Nord, no per això deixen d'estar exposades a les intenses gelades hivernals. L'agrònom encarregat de l'empresa exposà amb valentia que aquesta era quimèrica. Fou endebades. El partit, intèrpret del materialisme històric, fidel expressió de la veritat científica, no podia equivocar-se. Es plantaren, doncs, milers d'arbres a base de la despesa de divises que escassejaven. Els arbres moriren. Conseqüentment, l'agrònom fou condemnat per sabotatge. No havia demostrat la seva mala voluntat, des d'un bon començament en criticar la decisió del partit?».

DUVERGER utilitza aquest fet per fer-nos veure com algunes parts del pensament de Marx i de les seves interpretacions han fracassat (han mort) –el dogmatisme, el fals científisme, el radicalisme excessiu, etc.– però manté la necessitat de l'idealisme social i de la planificació necessària, tot introduint la capacitat

d'adaptació a la pluralitat, fins al punt que acaba la seva obra dient: «ens hauria agradat que a les ribes del Balaton els tarongers haguessin florit».

Un altre dels nostres objectius, que es reflecteix en totes les nostres monografies, és l'estudi de les nostres institucions i dels nostres costums, com a herència de la nostra història, el coneixement de la qual ens ajuda a explicar-nos el perquè de la nostra identitat. L'estudi de la vida i els costums dels nostres avantpassats i dels nostres coetanis –des d'un carter fins a un noble, passant per un burgès o per un bandoler– amb les idees i els valors que tots ells han anat dipositant i alternant, amb el coneixement de les seves obres, de les seves il·lusions i frustracions, dels seus encerts i dels seus errors, ens permeten d'entendre millor i estimar més el nostre país i el nostre poble.

Considerem que les nostres monografies representen en el seu conjunt un valor important per a tots aquells que estimen el Montseny, gràcies a tots els autors que hi han contribuït generosament –alguns d'ells repetidament–. Vol-dria destacar el nostre especial agraïment, pel que fa a la present, al senyor Castelló i Vidal, autor del magnífic treball sobre el Patronat de la muntanya del Montseny entre 1928 i 1959, i persona a qui ha pertocat, durant molts anys i fins fa pocs mesos, la difícil responsabilitat de la direcció i la gestió del parc natural del Montseny; i al doctor Pladevall, pels seus constants estudis i treballs sobre la nostra història, la col·laboració del qual és i ha estat bàsica per a les nostres monografies.

Barcelona, 19 de maig de 1996.